

OŚRODEK BADAŃNA OPINII PUBLICZNEJ

ANI BOHATER ANI ZDRAJCA PO WIZYCIE PULKOWNIKA KUKLINSKEGO

- Niedawna wizyta plk. Kuklinskiego w Polsce zwróciła uwagę ok. 60% Polaków, przy czym ok. 20% interesowało się nią aktywnie.
- Postępowanie Kuklinskiego jest trudne do jednoznacznej oceny - tylko 18% ocenia je pozytywnie i 10% negatywnie.
- Mało Polaków uważa Kuklinskiego za patriotę lub za szpiega - najczęściej uważa się go za człowieka, który postąpił zgodnie ze swoim sumieniem (36%) lub za oficera, który złamał przysięgę (27%).
- Ocena i postrzeganie Kuklinskiego zależy od orientacji politycznych (lewica - prawica), od stosunku do PRL oraz do obecnej rzeczywistości politycznej.

Warszawa, czerwiec 1998 r.

OBOP Sp. z o.o., ul. Dereniowa 11, 02-776 Warszawa, tel. (0-22) 644 99 73, 648 20 44-46,

fax 644 99 47, obop@obop.com.pl, www.obop.com.pl

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowan zamieszczonych w tej publikacji dozwolone jest pod warunkiem podania zródla.

W dniach 27 kwietnia - 7 maja 1998 r. przebywal w Polsce plk. Ryszard Kuklinski. Jego wizyta miala charakter uroczysty, towarzyszylo jej duze zainteresowanie srodków masowego przekazu. Media relacjonowaly szczególowo przebieg wizyty i publikowaly wypowiedzi Kuklinskiego dotyczace zwlaszcza okolicznosci i motywów jego współpracy z wywiadem amerykanskim. W czasie wizyty Kuklinskiego i tuz po jego wyjezdzie przez gazety przetoczyla sie fala dyskusji na temat oceny jego decyzji, a takze bardziej zasadniczych kwestii takich jak stosunek do PRL i pojmowanie polskiego interesu narodowego. W gazetach o Kuklinskim wypowiadali sie publicyści i politycy - w sondazu OBOP z dnia 9-12 maja 1998 r., przeprowadzonym w kilka dni po wyjezdzie Kuklinskiego z kraju na ten temat wypowiedziala sie masowa opinia publiczna.¹

Zainteresowanie wizyta plk Kuklinskiego

Wyniki sondazu pokazuja rozmiar zainteresowania wizyta Kuklinskiego ze strony masowej opinii. Bylo ono znaczne, choc nie dorównywalo zainteresowaniu samych mediów.

Tab.1

dane w proc.

Czy interesowal(a) sie Pan(i) wizyta pulkownika Kuklinskiego	
1. tak, specjalnie sledzilem wiadomosci w tej sprawie	18
2. tak, slyszalem lub czytalem wiadomosci na ten temat	41
3. niewiele o tym wiem	31
4. nic o tym nie wiem	9
5. trudno powiedziec	1

Do aktywnego zainteresowania wizyta Kuklinskiego sklanialo ludzi nade wszystko ogólne zainteresowanie polityka oraz zdecydowane poglady polityczne. Tak samo czesto wizyte sledzili

¹ Reprezentatywna próba losowa mieszkanców Polski powyzej 15-go roku zycia. W dniach 9-12 maja 1998 r. zrealizowano 1047 wywiadów. Maksymalny blad statystyczny dla takiej wielkoscí próby nie przekracza +/- 3% przy wiarygodnoscí oszacowania równej 95%.

ludzie okreslajacy swe poglady jako lewicowe (24%) jak i ludzie okreslajacy je jako prawicowe (25%). Podobny wplyw na zainteresowanie mial stosunek do samego Kuklinskiego: jego wizyte sledzilo 37% jego sympatyków i 33% jego przeciwników. Osoby aktywnie zainteresowane wizyta spotyka sie czesciej wsród mezczyzn, ludzi dojrzalych (powyzej 40-go roku zycia), wykształconych (przynajmniej po szkole sredniej) i zamieszkalych w miastach, zwlaszcza duzych (pow. 500 tys.). Dzieje sie tak w duzej mierze dlatego, ze wlasnie ludzie nalezacy do tych kategorii czesciej interesuja sie polityka.

Bohater czy zdrajca?

Postac Kuklinskiego i jego współpraca z wywiadem amerykanskim byla oceniana różnie przez polityków i publicystów. Różnice ocen wynikaly przede wszystkim z odmiennych orientacji politycznych, gdyz wypowiadajacy sie dysponowali mniej wiecej równa (i skapa) informacja w sprawie. Ocena ta okazala sie trudna takze dla masowej opinii publicznej. Na pytanie o ogólna ocene postepowania Kuklinskiego tylko 28% badanych ocenilo je jednoznacznie i powiedzialo, ze zasluguje ono na uznanie lub potepienie.

Tab. 2

dane w proc.

Ocena postepowania plk. Kuklinskiego jest trudna i skomplikowana. Biorac pod uwage wszystkie za i przeciw, jak Pan(i) ocenia to postepowanie?	
1. postepowanie to zasluguje na uznanie	18
2. postepowanie to zasluguje na potepienie	10
3. postepowania tego nie da sie tak prosto ocenic	58
4. trudno powiedziec	14

Na jednoznaczna ocene postepowania Kuklinskiego czesciej zdobywali sie ludzie zainteresowani polityka i sama wizyta, a wiec mezczyzni, ludzie powyzej 50 lat, z wykształceniem przynajmniej srednim, zamieszkali w duzych miastach. Od tych czynników nie zalezy tak wyraznie przekonanie o trudnosci jednoznacznej oceny - zalezy natomiast trudnosc wypowiedzenia opinii w tej sprawie (zaleznosci maja kierunek odwrotny niz w przypadku oceny jednoznacznej).

centro To czy jednoznaczna ocena postepowania Kuklinskiego jest dodatnia („uznanie”) czy ujemna („potepienie”) wyraznie zalezy od podstawowych postaw politycznych badanych. Ocenie dodatniej sprzyjaja prawicowe i prawicowe poglady polityczne, pozytywna ocena

kierunku zmian w kraju i stanu jego gospodarki oraz przekonanie o potrzebie dekomunizacji. Poglady lewicowe sklaniaja do potepienia Kuklinskiego.

Tab. 3

dane w proc.

Poglady polityczne a ocena postepowania Kuklinskiego

Poglady polityczne	Ocena postepowania Kuklinskiego				
	uznanie	potepienie	nie da sie tak prosto powiedziec	trudno ocenic	N= 100%
lewicowe	8	24	54	13	193
centrolewicowe	13	12	72	3	137
centroprawicowe	25	3	65	7	149
prawicowe	34	4	58	4	263
trudno powiedziec	11	9	53	28	305

Oceny Kuklinskiego dotyczylo tez glosne i wielokroc cytowane w prasie pytanie sondazowe, w którym badani mieli odpowiedziec, czy Kuklinski jest dla nich "bohaterem czy zdrajca". W sondazu OBOP pytanie o ocene Kuklinskiego zostalo sformulowane w jezyku mniej emocjonalnym i objelo wszystkie podstawowe okreslenia Kuklinskiego spotykane w dyskusjach publicznych. Do okreslen zabarwionych politycznie i narodowo: "polski patriota" i "amerykanski szpieg" (nawiazujacych do "bohatera" i "zdrajcy") dodano okreslenia zabarwione etycznie: "czlowiek, który postapil zgodnie ze swoim sumieniem" i "oficer, który zlamal przysiege". Pytanie "Kim przede wszystkim jest w Pan(i) oczach pulkownik Kuklinski?" jest centralnym pytaniem w relacjonowanej tu czesci tego sondazu.

Tab. 4

dane w proc .

Kim przede wszystkim jest w Pana (i) oczach pulkownik Kuklinski ?	
1. polskim patriota	9
2. amerykanskim szpiegiem	7
3. czlowiekiem, który postapil zgodnie ze swym sumieniem	36
4. oficerem, który zlamal przysiege	27
5. trudno powiedziec	21

Okazalo sie, ze jedynie 17% badanych ujmuje postepowanie Kuklinskiego w kategoriach politycznych i narodowych, natomiast az 63% ujmuje je w kategoriach etycznych. Jest to obraz różny niz sugerowany przez pytanie "Kuklinski - bohater czy zdrajca?". Po zsumowaniu odpowiednich kategorii (patriota + czlowiek

sumienia oraz szpieg + oficer, który zlamal przysiege) okazuje sie tez, ze Kuklinski jest juz postrzegany w Polsce raczej pozytywnie niz negatywnie.

Porównanie pytania o postrzeganie Kuklinskiego z pytaniem o jego - pozytywna lub negatywna - ocene wykazuje, ze ludzie maja znacznie wieksze trudnosci w ocenie postepowania niz w okresleniu postaci pulkownika. Dzieje sie tak zapewne dlatego, ze wielu ludzi uzywa równocześnie w odniesieniu do Kuklinskiego różnych nierozlacznych - pozytywnych i negatywnych okreslen, np. "polski patriota" i "oficer, który zlamal przysiege" albo "amerykanski szpieg" i "czlowiek, który postapil zgodnie ze swoim sumieniem". Analiza wykazuje, ze sprosód badanych okreslajacych Kuklinskiego przede wszystkim jako "polskiego patriote", prawie nikt go nie potepia, ale az 26% uwaza, ze jego postepowania nie da sie jednoznacznie ocenic. Analogicznie z "amerykanskim szpiegiem". Prawie nikt z tych, co Kuklinskiego okreslaj przede wszystkim jako szpiega go nie chwali, ale az 42% uznaje, ze jego postepowania nie da sie "tak prosto ocenic". Okresleniu Kuklinskiego jako czlowieka sumienia towarzyszy tylko 33% ocen pozytywnych, a jako oficera, który zlamal przysiege tylko 22% ocen negatywnych - w obu przypadkach wiekszosc uznaje, ze jego postepowania nie da sie tak prosto ocenic. Oceny Kuklinskiego nie sa jednak przypadkowe: praktycznie nie zdarza sie, by pozytywnie okreslenia współwystepowały z negatywna ocena lub negatywne okreslenia z pozytywna ocena.

Tab. 5

Okreslenia i oceny postepowania Kuklinskiego *dane w proc.*

Okreslenia	Oceny postepowania				
	uznanie	potepienie	nie da sie tak prosto powiedziec	trudno ocenic	N=100%
polski patriota	68	1	26	5	91
amerykanski szpieg	0	53	42	5	7
czlowiek, który postapil zgodnie z sumieniem	33	1	61	5	378
oficer, który zlamal przysiege	1	22	74	3	286
trudno powiedziec	1	0	48	51	217

Percepcja Kuklinskiego, podobnie jak jego ocena sa zalezne od podstawowych nastawien politycznych i niektórych cech społecznych. Okresleniom dodatnim (patriota oraz czlowiek sumienia) sprzyja wyraznie posiadanie prawicowych poglądów politycznych, pozytywna ocena kierunku zmian w kraju i stanu gospodarki, poczucie spokoju w kraju i przekonanie o potrzebie dekomunizacji. Odwrotnie, okresleniom ujemnym (szpieg oraz oficer, który zlamal przysiege) sprzyja posiadanie poglądów lewicowych, ujemna ocena kierunku zmian w kraju i stanu gospodarki, poczucie napiecia w kraju i przekonanie, ze dekomunizacja jest niepotrzebna. Stosunek do Kuklinskiego zalezy takze od oceny PRL („prawie pół wieku rządów PZPR w Polsce”) oraz od oceny zmian „w okresie rząd solidarnosciowych, miedzy 1989 a 1993 rokiem”. Pozytywna ocena PRL oraz negatywna ocena zmian za rządów solidarnosciowych sklaniaja zarówno do ujemnej oceny postepowania Kuklinskiego, jak i do okreslania go przy pomocy cech ujemnych. Zależności percepcji Kuklinskiego od cech położenia społecznego badanych sa malo wyrazne i zdecydowanie slabsze niz zalezności od postaw politycznych.

Kto i kogo przekonal

Przedmiotem oceny masowej opinii publicznej byly tez wypowiedzi Kuklinskiego w czasie jego pobytu w Polsce. Ich ocena przybrala ksztalt nastepujacy.

Tab. 6

dane w proc.

Czy to, co pulkownik Kuklinski mowil o swej dzialalnosci bylo dla Pana(i) przekonujace czy nie?	
1. zdecydowanie przekonujace	5
2. raczej przekonujace	18
3. czesciowo przekonujace, a czesciowo nie	25
4. raczej nieprzekonujace	18
5. zdecydowanie nieprzekonujace	11
6. trudno powiedziec	23

Zwraca uwage fakt, ze wypowiedzi samego Kuklinskiego uznawane byly czesciej za nieprzekonujace niz za przekonujace. Stanowi to kontrast w stosunku do przewagi pozytywnych ocen jego postepowania nad ocenami negatywnymi a tym bardziej - przewagi pozytywnych okreslen jego osoby nad okresleniami negatywnymi. Jesliby wiec wizyta Kuklinskiego korzystnie zmienila jego wizerunek spoleczny (czego nie wiemy), to stalo sie to nie pod wplywem wypowiedzi samego Kuklinskiego, lecz w wyniku innych elementow tej wizyty, a zwlaszcza mediow i wypowiedzi innych osob ksztaltujacych opinie publiczna

Za bardziej przekonujace uznali wypowiedzi Kuklinskiego ludzie zainteresowani polityka, posiadajacy poglady prawicowe, a nie lewicowe, pozytywnie oceniajacy kierunek zmian w kraju i stan polskiej gospodarki, majacy poczucie spokoju w kraju i widzacy potrzebe dekomunizacji. Zaleznosci te dziwic nie moga: Kuklinski swoimi wypowiedziami przekonywal raczej juz przekonanych.

Podsumowanie

Wizyta plk. Kuklinskiego w Polsce wzbudzila spore zainteresowanie masowej opinii publicznej, zwlaszcza jej czesci zainteresowanej polityka. Zasadnicze spory o ocene Kuklinskiego toczone w mediach znajduja odbicie w masowym przekonaniu, ze jego postepowania nie da sie jednoznacznie ocenic. Dla zdecydowanej wiekszosci Polakow Kuklinski nie jest ani patriota ani szpiegiem - jest przede wszystkim czlowiekiem, ktory zachowal sie zgodnie z sumieniem lub oficerem, ktory zlamal przysiege. Kategoriezacje te nie przesadzaja jednak o generalnej ocenie Kuklinskiego. Wizerunek i ocena Kuklinskiego sa elementami szerszego zespolu postaw spolecznych i w duzym stopniu zaleza zarowno od oceny PRL, jak i od oceny obecnej rzeczywistosci politycznej. Wplyw orientacji politycznych na ocene Kuklinskiego jest widoczny w masowej opinii tak samo wyraznie jak w srodowiskach opiniotworczych. Wplyw ten nie jest na tyle silny, by osoba i postepowanie plk Ryszarda Kuklinskiego przestaly byc przedmiotem indywidualnych ocen etycznych, trudnych do zbadania w masowych sondazach.

- Czy interesował się Pan(i) wizytą pułkownika Kuklińskiego?
 1. tak, specjalnie śledziłem wiadomości w tej sprawie
 2. tak, słyszałem lub czytałem informacje na ten temat
 3. niewiele o tym wiem
 4. nic o tym nie wiem
 5. trudno mi powiedzieć

		ODPOWIEDZI W%					LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	
OGÓŁEM		18	41	31	9	1	1047
PŁEĆ	mężczyźni	23	46	24	5	1	502
	kobiety	13	36	36	13	1	545
WIEK	do 19	6	37	41	14	2	113
	20-29	14	37	35	14	1	192
	30-39	12	44	36	9	0	189
	40-49	19	48	28	5	0	212
	50-59	24	47	21	5	3	125
	60 i więcej	30	34	25	10	1	216
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	14	32	38	14	2	309
	zasadnicze zawodowe	15	39	37	9	0	283
	średnie i pomaturalne	20	47	24	7	1	354
	wyższe z niepełnym	32	52	12	5	0	100
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	12	40	36	11	0	386
	miasta do 100 tys.	21	41	28	10	1	334
	miasta 101-500 tys.	17	47	28	7	0	200
	miasta pow. 500 tys.	31	36	24	7	2	128
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	22	58	13	7	0	59
	prywatni przedsiębiorcy	12	63	23	1	0	56
	rolnicy	6	39	49	6	0	43
	robotnicy	16	41	35	6	1	201
	pracownicy szeregowi	17	44	27	10	1	144
	gospodynie domowe	14	35	29	21	0	35
	emeryci i renciści	28	36	25	10	1	298
	uczniowie i studenci	6	40	39	12	2	116
	bezrobotni	15	28	42	15	0	84
	inni	16	65	11	8	0	11
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	24	39	29	8	0	193
	centrolewicowe	18	43	33	6	0	137
	centroprawicowe	19	44	31	6	0	149
	prawicowe	25	45	23	6	0	263
	trudno powiedzieć	8	36	36	17	3	305
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle nie interesuje	5	24	42	26	2	225
	raczej nie interesuje	13	43	36	7	1	432
	raczej interesuje	28	51	19	2	0	347
	bardzo interesuje	61	28	8	3	0	41
	trudno powiedzieć	47	0	53	0	0	3
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	18	43	31	6	2	153
	średnia	19	42	30	9	0	631
	zła	17	38	31	13	2	263
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	15	40	34	11	1	612
	wierzący i nieregularnie praktykujący	21	42	27	9	1	322
	wierzący lecz niepraktykujący	27	43	26	4	1	95
	niewierzący	35	54	11	0	0	13
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU	dobry	20	43	32	6	1	498
	zły	17	39	30	13	1	435
	trudno powiedzieć	17	42	30	10	1	113
STAN POLSKIEJ GOSPODARKI	dynamicznego rozwoju	12	48	33	7	0	59
	powolnego rozwoju	23	43	29	5	0	469
	lekkiego kryzysu	13	40	34	12	1	342
	głębokiego kryzysu	19	43	22	15	2	124
	trudno powiedzieć	12	28	36	16	8	49
POCZUCIE SPOKOJU I BEZPIECZENSTWA	całkowity spokój	20	40	0	40	0	7
	raczej spokój	22	46	24	8	0	153
	pewne napięcie	16	42	33	8	1	667
	bardzo duże napięcie	24	35	28	13	0	190
	trudno powiedzieć	0	40	20	26	13	25
DEKOMUNIZACJA	potrzebna	19	43	29	9	1	475
	niepotrzebna	19	40	32	9	0	481
	trudno powiedzieć	10	38	31	16	5	91

Jak Pan(i) ocenia postępowanie pułkownika Kuklińskiego?

1. postępowanie to zasługuje na uznanie
2. postępowanie to zasługuje na potępienie
3. postępowania tego nie da się tak prosto ocenić
4. trudno powiedzieć

		ODPOWIEDZI W%				LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	
OGOŁEM		18	10	58	14	1047
PŁEĆ	mężczyźni	20	14	57	9	502
	kobiety	17	7	58	18	545
WIEK	do 19	19	8	48	25	113
	20-29	15	8	64	12	192
	30-39	12	13	65	11	189
	40-49	15	12	62	11	212
	50-59	22	12	58	7	125
	60 i więcej	28	8	45	19	216
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	18	9	51	22	309
	zasadnicze zawodowe	17	11	59	13	283
	średnie i pomaturalne	17	10	63	11	354
	wyższe z niepełnym	28	12	56	3	100
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	14	10	56	20	386
	miasta do 100 tys.	19	10	58	13	334
	miasta 101-500 tys.	19	11	60	9	200
	miasta pow. 500 tys.	29	8	56	7	128
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	18	11	68	4	59
	prywatni przedsiębiorcy	18	8	67	7	56
	rolnicy	11	17	54	19	43
	robotnicy	16	10	61	12	201
	pracownicy szeregowi	9	10	73	8	144
	gospodynie domowe	6	2	64	27	35
	emeryci i renciści	28	10	48	15	298
	uczniowie i studenci	19	9	51	21	116
	bezrobotni	14	10	56	20	84
	inni	19	34	47	0	11
	POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	8	24	54	13
centrolewicowe		13	12	72	3	137
centroprawicowe		25	3	65	7	149
prawicowe		34	4	54	8	263
trudno powiedzieć		11	9	53	28	305
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle nie interesuje	11	5	49	35	225
	raczej nie interesuje	18	9	63	10	432
	raczej interesuje	23	13	58	6	347
	bardzo interesuje	25	18	51	6	41
	trudno powiedzieć	0	71	29	0	3
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	24	10	59	8	153
	średnia	18	9	59	14	631
	zła	15	13	54	18	263
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	21	6	57	16	612
	wierzący i nierregularnie praktykujący	15	14	59	12	322
	wierzący lecz niepraktykujący	15	22	58	5	95
	niewierzący	33	15	41	11	13
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU	dobry	23	7	61	9	498
	zły	14	14	54	18	435
	trudno powiedzieć	14	10	56	20	113
STAN POLSKIEJ GOSPODARKI	dynamicznego rozwoju	28	7	57	8	59
	powolnego rozwoju	21	10	62	7	469
	lekkiego kryzysu	14	9	61	16	342
	głębokiego kryzysu	15	17	48	19	124
	trudno powiedzieć	22	5	18	54	49
POCZUCIE SPOKOJU I BEZPIECZENSTWA	całkowity spokój	12	0	61	27	7
	raczej spokój	22	10	56	12	153
	pewne napięcie	18	8	61	12	667
	bardzo duże napięcie	17	16	50	17	190
	trudno powiedzieć	21	11	25	42	25
DEKOMUNIZACJA	potrzebna	27	5	55	13	475
	niepotrzebna	11	15	63	11	481
	trudno powiedzieć	11	7	47	36	91

Czy to, co pułkownik Kukliński mówił o swojej działalności było dla Pana(i) przekonujące czy nie?

1. zdecydowanie przekonujące
2. raczej przekonujące
3. częściowo przekonujące, a częściowo nie
4. raczej nieprzekonujące
5. zdecydowanie nieprzekonujące
6. trudno powiedzieć

		ODPOWIEDZI W%						LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	
OGÓLEM		5	18	25	18	11	23	1047
PŁEĆ	mężczyźni	6	20	25	19	15	15	502
	kobiety	5	15	26	17	8	30	545
WIEK	do 19	5	18	18	15	6	37	113
	20-29	3	18	26	17	10	25	192
	30-39	3	15	28	21	12	21	189
	40-49	3	18	26	20	12	21	212
	50-59	9	19	24	19	16	12	125
	60 i więcej	10	18	27	13	9	23	216
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	7	13	19	18	11	32	309
	zasadnicze zawodowe	2	17	31	19	9	21	283
	średnie i pomaturalne	7	18	25	18	12	20	354
	wyższe z niepełnym	3	29	29	14	14	10	100
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	3	16	24	18	11	28	386
	miasta do 100 tys.	7	17	30	18	9	19	334
	miasta 101-500 tys.	7	21	20	22	11	20	200
	miasta pow. 500 tys.	7	21	26	9	17	20	128
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	4	20	35	18	14	9	59
	prywatni przedsiębiorcy	3	26	27	22	11	10	56
	rolnicy	4	9	22	20	17	28	43
	robotnicy	5	14	30	20	11	20	201
	pracownicy szeregowi	2	16	23	22	13	23	144
	gospodynie domowe	0	9	27	17	5	42	35
	emeryci i renciści	11	18	27	13	10	21	298
	uczniowie i studenci	4	23	20	16	5	32	116
	bezrobotni	2	19	14	21	13	31	84
inni	0	17	18	25	31	9	11	
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	2	12	21	26	22	17	193
	centrolewicowe	1	17	32	25	12	13	137
	centroprawicowe	4	28	31	17	6	15	149
	prawicowe	14	24	27	13	7	15	263
	trudno powiedzieć	3	11	22	13	10	41	305
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle nie interesuje	3	9	20	13	5	50	225
	raczej nie interesuje	5	17	26	20	11	20	432
	raczej interesuje	7	23	29	18	14	10	347
	bardzo interesuje	7	31	14	19	20	9	41
	trudno powiedzieć	0	0	29	24	47	0	3
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	9	20	26	16	10	20	153
	średnia	5	19	26	18	10	22	631
	zła	4	13	23	19	15	26	263
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	6	20	26	17	6	25	612
	wierzący i nieregularnie praktykujący	2	14	27	17	17	22	322
	wierzący lecz niepraktykujący	8	15	17	23	27	9	95
	niewierzący	0	16	21	25	15	22	13
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU	dobry	6	23	31	15	8	18	498
	zły	5	12	20	22	15	26	435
	trudno powiedzieć	4	16	24	11	11	34	113
STAN POLSKIEJ GOSPODARKI	dynamicznego rozwoju	9	24	31	13	6	17	59
	powolnego rozwoju	5	21	31	17	10	16	469
	lekkiego kryzysu	4	16	24	21	10	26	342
	głębokiego kryzysu	7	11	13	16	24	30	124
	trudno powiedzieć	9	7	10	11	3	60	49
POCZUCIE SPOKOJU I BEZPIECZENSTWA	całkowity spokój	29	11	20	13	0	27	7
	raczej spokój	5	27	24	15	9	20	153
	pewne napięcie	6	17	29	17	9	22	667
	bardzo duże napięcie	5	14	14	22	21	24	190
	trudno powiedzieć	0	14	17	12	8	48	25
DEKOMUNIZACJA	potrzebna	8	26	23	17	6	20	475
	niepotrzebna	4	12	28	19	16	21	481
	trudno powiedzieć	3	4	24	15	10	44	91

Kim przede wszystkim jest w Pana(l) oczach pułkownik Kukliński?

1. polskim patriotą
2. amerykańskim szpiegiem
3. człowiekiem, który postąpił zgodnie ze swoim sumieniem
4. oficerem, który złamał przysięgę
5. trudno powiedzieć

		ODPOWIEDZI W%					LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	
OGÓŁEM		9	7	36	27	21	1046
PŁEĆ	mężczyźni	10	9	35	32	14	501
	kobiety	8	5	37	23	27	545
WIEK	do 19	10	6	38	20	27	113
	20-29	8	5	38	28	20	192
	30-39	4	5	38	34	19	189
	40-49	7	9	33	29	22	212
	50-59	10	12	32	31	15	125
	60 i więcej	14	6	37	21	22	214
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	11	6	29	28	27	308
	zasadnicze zawodowe	8	7	36	30	20	283
	średnie i pomaturalne	8	7	40	25	19	354
	wyższe z niepełnym	6	9	45	28	11	100
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	10	6	27	28	28	386
	miasta do 100 tys.	10	7	40	25	19	333
	miasta 101-500 tys.	7	8	36	35	15	200
	miasta pow. 500 tys.	6	8	53	21	12	128
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	8	7	39	32	14	59
	prywatni przedsiębiorcy	4	3	54	23	16	56
	rolnicy	6	7	21	37	29	43
	robotnicy	8	7	36	30	20	201
	pracownicy szeregowi	6	6	29	38	22	144
	gospodynie domowe	5	7	35	21	32	35
	emeryci i renciści	13	7	36	23	21	296
	uczniowie i studenci	8	5	44	21	22	116
	bezrobotni	8	13	32	24	22	84
	inni	0	16	37	47	0	11
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	6	14	25	39	16	192
	centrolewicowe	5	7	37	41	9	137
	centroprawicowe	8	6	50	21	15	149
	prawicowe	18	3	46	18	15	263
	trudno powiedzieć	4	6	28	25	37	305
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle nie interesuje	6	5	26	25	39	223
	raczej nie interesuje	10	7	36	27	20	432
	raczej interesuje	10	7	43	29	11	347
	bardzo interesuje	7	16	32	27	19	41
	trudno powiedzieć	0	47	29	24	0	3
SYTUACJA MATERIALNA	dobra	14	6	38	24	19	153
	średnia	8	7	38	27	20	631
	zła	6	8	30	31	25	262
STOSUNEK DO WIARY	wierzący i regularnie praktykujący	11	5	37	22	25	611
	wierzący i nieregularnie praktykujący	6	7	34	35	18	322
	wierzący lecz niepraktykujący	5	16	38	36	6	95
	niewierzący	0	16	43	37	4	13
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU	dobry	10	6	45	25	14	497
	zły	8	8	28	31	25	435
	trudno powiedzieć	8	6	30	24	33	113
STAN POLSKIEJ GOSPODARKI	dynamicznego rozwoju	12	8	49	20	12	59
	powolnego rozwoju	10	6	43	26	15	469
	lekkiego kryzysu	8	6	33	30	23	342
	głębokiego kryzysu	7	13	20	33	28	123
	trudno powiedzieć	10	5	19	14	51	49
POCZUCIE SPOKOJU I BEZPIECZENSTWA	całkowity spokój	40	0	32	0	27	7
	raczej spokój	13	7	43	17	20	153
	pewne napięcie	8	6	37	30	19	666
	bardzo duże napięcie	8	10	29	30	23	190
	trudno powiedzieć	0	9	32	10	49	25
DEKOMUNIZACJA	potrzebna	13	4	42	21	20	475
	niepotrzebna	6	10	33	34	17	479
	trudno powiedzieć	3	7	21	23	46	91